

НАПРЯМ 10. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Гайдучок Тетяна Станіславівна

*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;*

Мостепанюк Володимир Андрійович

*кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
доцент кафедри таксації лісу та лісовпорядкування.
Житомирський національний агроекологічний університет*

ЕЛЕКТРОННИЙ ОБЛІК ДЕРЕВИНИ - ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Управління лісгосподарським виробництвом та лісовими ресурсами и сучасних умовах потребує переходу на більш високий, екосистемний рівень, що стане можливим тільки завдяки використанню сучасних інформаційних систем та комп'ютерних технологій для підвищення оперативності обробки даних з метою покращення якості, оперативності та об'єктивності прийнятні управлінських рішень [1].

В останні роки у лісгосподарських підприємствах активно впроваджується електронний облік заготовленої деревини, що являє собою систему фіксації та оформлення руху деревних ресурсів із застосуванням засобів автоматизації на усіх етапах лісозаготівельних робіт з занесенням та передачею інформації поколодного (штабельного) обліку за допомогою сучасних інформаційних технологій для подальшого використання в бухгалтерському та управлінському обліку. Урядом України у 2009 році була підтримана і схвалена концепція єдиної державної системи електронного обліку деревини, мета якої - оптимізувати і автоматизувати облік за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, відкинути виконання дублюючих операцій та виключити помилки, які виникають внаслідок людського фактора під час переписування даних з одного паперового носія на інший, а також при ручному їх введенні в комп'ютер.

Основними завданнями електронного обліку лісопродукції є:

- попередження незаконного обігу деревини;
- автоматизація облікових процесів;
- своєчасне, якісне та достовірне відображення руху лісопродукції;
- одержання даних про залишки лісопродукції;
- контроль за зберіганням і використанням лісопродукції;
- облік та контроль за оплатою відвантаженої лісопродукції;
- контроль за роботою матеріально-відповідальних осіб;

- вжиття заходів щодо попередження нестач, крадіжок і незаконного витрачання лісопродукції [1].

Ведення електронного обліку це своєчасне та достовірне відображення руху лісопродукції, доступність даних про її залишки, контроль за зберіганням і використанням, облік оплати, прозорість роботи матеріально відповідальних осіб.

Інноваційно-пошукова робота щодо вибору електронного формату зазначених специфікацій сприяла розв'язанню дуже складної і важливої проблеми функціонування системи електронного обліку деревини. Мова йде про оперативну і достовірну передачу інформації та встановлення систематичного контролю по всьому ланцюгу руху деревинних ресурсів: від лісосіки до кінцевого споживача [2].

Однією з важливих умов організації електронного обліку лісопродукції є своєчасне, якісне і достовірне складання первинної документації по заготівлі, зберіганню, реалізації і використанню на власні потреби лісопродукції на всіх стадіях виробництва і місцях зберігання. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції за допомогою кишенькового персонального комп'ютера - КПК та роздруковані на мобільному принтері, а інформація з усіма необхідними реквізитами передана засобами телекомунікацій до бухгалтерії підприємства, виробничого відділу та інших структур підрозділів [3].

Процес електронного обліку деревини цілковито ґрунтується на електронному документообігу, основу якого складає програмне забезпечення, що дозволяє контролювати етапи руху деревини, де вся облікова інформація передається в електронному вигляді. Важливим результатом роботи системи є значне скорочення паперового документообігу та різних видів звітності між виробничими підрозділами підприємства, а також зменшення тіньового обігу незаконно добутої деревини.

За допомогою реєстру походження деревини по нумерації бирки, якою маркується деревина, можна встановити легальність її заготівлі, а саме: місце та час, назву бригади, що здійснювала заготівлю, повну характеристику маркованої продукції.

Наступним пріоритетним напрямком роботи лісгосподарських підприємств - це застосування електронного обліку деревини в поєднанні із програмою «1С: Підприємство 8.2». Лісгоспи повинні активізувати роботу в цьому напрямку і сполучити обидві програми у своїй діяльності.

Спеціалізована конфігурація «1С: Підприємство 8.2» дозволяє автоматизувати облік руху деревини в лісгоспі в камеральних умовах. Тут передбачено ведення таких первинних документів як наряд на оприбуткування лісопродукції, внутрішнє переміщення, говарно-транспортна накладна, акт пересортування тощо. Перелік колод зберігає різноманітні характеристики колоди: порода, сортимент, гатунок, діаметр, довжина, об'єм, штрих-код, ділянка, майстер, дата рубки. При формуванні документів на відпуск виконується підбір колод. Це дає змогу прослідкувати шлях конкретної колоди від верхнього складу аж до кінцевого покупця. Коректно внесені дані

дозволяють формувати весь необхідний набір звітності, зокрема: реєстри накладних, звіт про рух лісопродукції, - з можливістю відбору окремих лісництв чи відповідальних, з можливістю групування по породах, сортиментах, діаметрах тощо. В конфігурації реалізовано модуль перенесення даних з портативного комп'ютера, в якому автоматично створюються перелік оприбуткованих колод і документи. Таким чином, виключається потреба багатократного внесення одних і тих самих даних: інформація вноситься один раз безпосередньо в лісі майстром.

Регулярна передача даних з КПК майстрів в лісництво і далі - з лісництва в лісгосп дозволить мати реальну картину залишків на складах. Це відіграє важливу роль при прийнятті управлінських рішень, адже вони будуть ґрунтуватись на оперативних даних.

Таким чином, впровадження електронного обліку деревини дає змогу оптимізувати виробничу діяльність лісгосподарських підприємств, підвищити якість обліку лісопродукції, скоротити час оформлення документації. І головне - сприяє ефективній боротьбі з незаконними рубками та приведенню вітчизняного ринку лісопродукції у відповідність до вимог Євросоюзу.

Список використаної літератури:

1. Гайдучок Т. С Впровадження системи електронного обліку деревини - шлях до покращення інформаційних потоків лісгосподарських підприємств / Т. С Гайдучок, В. А. Мостепанюк // Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства : збір. наук. праць, том IV, частина II. - Житомир : Рута, 2017-С. 8-11.

2. Впровадження електронного обліку деревини [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.lesovod.org.ua/node/11215> (Назва з екрану).

3. Електронний облік деревини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://l1snc.com.ua/Rubku/eod.html> (Назва з екрану).